

s tem zasigurijo domačo grudo. V nedeljo, 4. oktobra t. l. ob pol 11. uri dopoldne se priredi v Gradcu velik kmetski zbor, na katerem bode govoril prvoboritelj kmetskih pravic vitez Hohenblum.

Še o davkih. Številke o davkih so vedno zanimive. Zato jih tudi radi objavljamo, da ljudstvo izve, koliko moči in denarne sile se iz črpa iz njegovega dela. Preglejmo le sledečo statistiko! Na Štajerskem se je plačalo zadnjo leto:

	z dohodninskim davkom	brez dohodninskega davka
veleposestvo	1.983.491	1.868.305
mesta in trgi	2.696.216	1.995.593
kmetske občine	7.030.429	6.337.307
mesto Gradec	6.847.905	5.700.217
Skupaj	18.558.041	

Torej znašajo skupni davki približno 18 $\frac{1}{2}$ milijonov kron. Zanimivo je tudi razmerje med dohodninskim in zemljiškim davkom. V tem oziru se je plačalo:

	dohodninskega davka	zemljiškega davka
veleposestvo	115.187	266.214
mesta in trgi	700.623	188.400
kmetske občine	693.222	3.581.940
mesto Gradec	1.147.688	26.080

Najbolj krivični in naravnost nezmiselnih davek je zemljiški. In tega plačujejo štajerski kmetje čez 3 $\frac{1}{2}$ milijone kron. Kje je torej gospodarska moč? Od koga živi država?

Loterija. Leta 1907 so znašale vloge v mali loteriji na Avstrijskem 32.161.073 kron. Na vsako glavo v Avstriji odpade tedaj 1.16 K. Na dobitkih pa se je izplačalo 15.786.961 kron, torej niti polovico vplačanih svot. Ako se odtegne še državne troške za režije, potem pridemo do zaključka, da je naredila država lansko leto potom tega „davka na neumnost“ skoraj 14 $\frac{1}{2}$ milijonov kron dobička. In koliko teh loterijskih bratcev in sester je pri temu stradalo, lakoto trpelo in — stavilo.

Dveletna vojaška služba. Ogrski listi poročajo: Pod vodstvom vojnega ministra in šefa generalnega štaba zborovala je v vojnem ministerstvu strokovna komisija, ki se je pečala za preobnovo vojne postave. Nova vojna postava temelji na dveletni vojaški službi. Pri kavaleriji, artiljeriji in tehničnih vojaških oddelkih pa ostane za zdaj triletna služba. Obenem z izročitvijo te predloge zahteval bode vojni minister določitev števila rekrutov na 66.000 mož. Predloga zviša stanje vojaštva v času mira na 420.000 mož. Najvišja instanca v zadevah nadomeščenja vojaštva bode deželno-brambeni minister popolnoma neodvisen od vojnega ministra. Predložilo se bode tudi primerno preobnovo vojaške sodnije i. t. d.

Boj za volilno preobnovo v Galiciji. V Lembergu so se vršile preteklo nedeljo velike demonstracije. Delavci zahtevajo preobnovo deželno-zborske volilne pravice in so priredili vsled tega večje shode. Po shodih je prišlo do burnih prizorov na cesti. Policija in delavci so se stekli. 17 oseb je bilo ranjenih, med njimi 4 težko.

V Bozniji vré in vré. Posebno hujskajo Srbi proti Avstriji. Srbski listi zahtevajo od svoje vlade, da naj takoj na meji vojaštvo mobilizira. Pravijo, da se pričena leto, ki bode odločilo o usodi srbskega naroda. Z drugimi besedami: srbski hujskači hočejo upor in vojsko z Avstrijo. Tudi avstrijska vlada je pričela zdaj resneje te dogodke opazovati. Dokaz temu je, da je pustila napraviti monitore v vojno stanje, ki so bili že v zimskem pristanu v Budimpešti odmontirani. Zdaj se je dalo monitorom potrebno streljivo. Tej flotili se je pridružilo tudi dvoje iz Angleškega došlih čolnov za patrolje. Vso moštvo je dobilo vse, kar potrebuje v vojski. 200 mornarskih vojakov z potrebnimi oficirji dobilo je v Poli povelje za odpotovanje v Budimpešto. Torej se pripravljajo na jugu prav resni dogodki. Naši deželno-izdajalski prvaki pa se bratijo in družijo s temi srbskimi ustaši.

Alarm? „Grazer Tagespost“ poroča iz Zagreba, da stoji v Belovarju 6 vojaških vlakov za odpotovanje privravljenih. Pričakuje se namreč nemire v sandžaku Novibazar. Vlaki bi se odpeljali v slučaju potrebe v Plevlje. Infanterijski regiment štev. 16 v Belovarju je pripravljen na odhod. Kakor se vidi, postajajo razmere v okupacijskem ozemlju vedno nevarnejše. Bliska

se tam doli in panslavistična agitacija žanje prve plodove.

Kranjska dežela stoji pred gospodarskim bankerotom. Ničesar nimajo Kranjci nad Štajerci in Korošci, nego dolgove. Zdaj bi radi te svoje dolgove na nas odvalili in zato nas hočejo združiti s Kranjci. Pa ne bo nič!

Nemiri.

Nemiri so se tudi zadnje dni še nadaljevali in to v nekaterih krajih s tako brutalno nasilnostjo in surovostjo, da se človek takih sodeželanov sramuje. Mi nimamo prostora, da bi natančno popisovali vse tozadevne dogodke, kajti nam se gre v prvi vrsti za gospodarsko korist ljudstva. Naše sveto prepričanje je in ostane, da se ne more nikogar o političnih nazorih prepričati s poleni, kamenji in revolverji. Zato tudi obsojamo take spopade, ki nas v javnosti le sramote in našim deželam v vsakem oziru škodujejo. Poročati hočemo le o glavnih dogodkih zadnjih dni.

Ljubljana.

V Ljubljani se napravili vojaški strelji, ki so usmrtili dvojce mladih človeških bitij, povsem drugačni položaj. Ljudstvo je prišlo do prepričanja, da se ne more boriti z vojaki in da z uporom in puntom ne bode ničesar doseglo. Razobesili so torej črne zastave in se udeležili v velikanskem številu pogreba žrtev. Žalostno je le, da sta voditelja prvaške gonje na Kranjskem, bivši agent in sedanjí župan Hribar ter dr. Tavčar na grobu zopet hujskala. In posledice tega hujskanja niso izostale. Par dni pozneje napadla je nahujskana družal nemško šolo v Šiški pri Ljubljani in razbila čez 50 šip. Tudi že itak demolitirano nemško kazino so zopet napadli. Orožniki so napravili mir in pozapri glavne razgraje. Večinoma so to t. zv. „Ljubljanske barabe“, ki nimajo drugega posla, ker se dela bojijo. Policija naj bi te postopake na deželo dala, kjer itak hlapcev primanjkuje. Pri kmetu bi se že kozjih molitvic naučili. Vedno odkritejše se kaže, da je glavni krivec ljubljanskih dogodkov sam ljubljanski župan Hribar. Ta nadutež, ki je l. 1895 ob priliki potresa pri Nemcih toliko podpornega denarja nafehtaril, da se je vsem njegovim pisacem tako lepo godilo, kakor še nikoli, je hujskal, mesto da bi miril. Vlada zdaj obljubljuje, da bode ljubljansko policijo podržavila, ker se ne more več na tega Hribarja zastonj. Listi poročajo, da vlada zdaj v Ljubljani mir.

Trst.

V Trstu so hoteli „narodovci“, nahujskani po svojih voditeljih, napasti nemško gostilno „Eintracht“. Tržaška policija je razgrajaje pregnala.

Sevnica.

V Sevnici so pripravili prvaki napad na nemško šolo. Razbili so z debelimi kamenji šipe in hoteli potem pobegniti. Ali nekaj se jih je vendar spoznalo, tako v prvi vrsti sodniškega pisarja Vesijaka in sina županovega namestnika Simončiča. Obadva sta bila aretirana. Med storilci sta bila tudi neki Smole in Poljanec. V ječi bodejo ti kulturni tički izvedeli, da niso na Srbskem. Škoda je precejšna.

Trbovlje-Hrastnik.

Tukajšni kramarji in trgovci so po vplivu prvaških dohtarjev globoko užaljeni. Sklenili so, da ne bodejo nič več od Nemcev kupovali. Nam se zdi ta sklep smešen. Ali ne veste, kaj se je očki Rošu zgodilo? Knapji sami so pač prepaletni, da bi se pustili nahujskati v narodnjaške neumnosti.

Ptuj.

Za Ptuj se je pričakovalo preteklo nedeljo velik prvaški napad. Pa ni bilo nič. Kmetje se ne dajo nahujskati. Čujemo, da hujska posebno hudo ragozniški Brenčič. Mož še ni zadovoljen,

ako ravno bode govorila sodnija par resnih besed z njim. V soboto zvečer je bil v Ptuj tuudi slavní urednik „Narodnega lista“ Vekoslav Spindler. Možicelj je pa samo v svoji cunji korajžen. Niti v mesto se ni upal, temveč je raje ostal v Zupančičevi krčmi. Noč je bila še precej mirna, čeprav so prvaški smrkolini razširjevali hujskajoče letake in liste. Upamo, da se bodejo zdaj prepripi v Ptuj nehali in da bode vladal mir. Odvisno je to edino od prvaške gospode. Ako bode ta naprej hujskala, potem bode enkrat to doživela, kar je doživel dr. Koderman na Ptujski gori od slovenskih kmetov samih.

Tako stoji torej položaj. Vse bi bilo že davno mirno, ko bi Ljubljancani ne pokazali svojo podivjanost. Ali upajmo, da se bode nemir položil in da bode zopet sleherni človek varen, kakor se to sliši v pravni deželi.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Zadnjo nedeljo, 27. septembra so sklicali vsi gorski „narodovci“, pane Klemenčič lerar, Peči poštni uradnik in Kupčič vinski in trsní ekonom, javni shod v gostilno gospe Jagodič, na katerem bi naj govoril največji kmečki prijatelj dr. Koderman iz Ptuja. Pa na Ptujski gori so ti „kmečki prijatelji“ delali račun brez krčmarja. Kmetje so jim že pred shodom take narekovali, da se niso upali shoda pričeti in so ostali rajši pri Lazniku, „oberklierkalcu“, kakor da bi šli k Jagodičici na shod. Kmetje so jim pravili britke resnice; in posebno Klemenčiču so rekli da v šoli spi, da ni sposoben, da bi bil „oberlehrer“, da je njegovo premoženje od Nemca podedovano, s katerim on Nemce priganja, da ne to sramotno za učitelja, kateri se tako umazano s politiko peča, kakor on, da mi hočemo učitelja, pa ne „politika“; politiko bodedo sami delali, kakor shode; ne potrebujemo pouka od kmečkih oderuhov; dohtar naj doma ostane; drugokrat jim bodedo čez breg proti Ptuj pot pokazali. Laznica je bila tako za dohtarja navdušena, da ga je z vilami brnila. Štajercijanci smo vile s šila notegnili in jih na neko njivo zavrgli. Za g. dohtarja je gotovo častno, ako ga ženske branijo. Gorci se ne damo od takih ljudi naplavšati, kateri na polju ne poznajo pšenice od rži; mi gremo sami svojo pot v prijaznosti z nemškimi rokodelci in trgovci, ker se moramo združeno boriti za obstanek. — **Opomba uredništva:** Zelo nas veseli, da so kmetje na Ptujski gori pokazali in dokazali, da se ne dajo več nahujskati v pogubonosne prepire. Dr. Kodermanu je seveda vse eno, ako spravi s svojo nesramno gonjo tega ali onega kmeta v nesrečo. On bode že naprej denarje služil, če ne v Ptuj, pa v Celju. Učitelj Klemenčič je pa itak človek, ki uživa preveč vina in zato dostikrat ne ve, kaj dela. S tem človekom se niti več pečati ne maramo. Upamo, da bode šolska oblast napravila njegovemu postopanju konec. Kmetom na Ptujski gori pa gre vsa čast! Naj bodejo vedno tako napredni in razsodni! Dokazali so, da kroži v njih žilah štajerska kri in da nočejo nositi svoje kože na sejem za — Kranjce. Čast jim!

Raskote pri Prihovi! Mislili, dragi „Štajerc“, kaj bo novega? Imamo sicer precej na srcu, ali le nekaj Ti naznamimo, da boš vedel, da ne spimo. Vse jamra in stoče o suši, ali mi Prihovljani smo prav zadavoljni s poljskimi pridelki. Krme je malo ali tudi to bode z božjo pomočjo zadostovalo. Le druga smola se je priklatila; in ta smola se je prišla še komaj ustanovljene „Marijine družbe.“ Naš gosp. župnik so obetali s prižnice, da „zdaj se bo pokazalo, pri kateri hiši da je cvetje in pri kateri smetje.“ In glej dragi „Štajerc“, uršničile so se župnikove besede. Kmal je začelo cvetje poganjati v hiši, kjer je bivala edina deklica, tud „Marijine družbe.“ To cvetje je naprej cvetelo in res delalo celi hiši dovolj smeti. In ko je smeti zmanjkalo, prikazal se je božji sad. Rodilo se je dete. Ja, dragi „Štajerc“, Ti bodeš mislil, da imamo mi to za kaj novega; ali dragi naš „Štajerc“, nikakor ne. In vendar se nam je čudno zdelo, ker je deklica zmirom trdila in se zagovarjala proti svoji gospodinji in drugim ljudem, ja se celo pri gospodu župniku, da ona ne poganja cvetja, ampak, da je bolana na vodeniki in da le ta vodenična bolezen dela, da je ona vsaki dan bolj široka.

Ali tisti čas je prišel in namesto vodenike se je detece prikazalo, katero je bilo krščeno in z imenom „Lizika“ obdarovano. Vprašali so jo: kdo je oče? In ona je povedala . . . In kaj je zdaj? Dete je umrlo, dva možakarja sta tožena in ud „Marijine družbe“ je pod ključem. Takih sitnosti še ni naredila nobena ženska sodniji, kakor ta ud „Marijine družbe“. G. župnik, zdaj pa že vemo, kje je cvetje in dje smetje . . .

Gorica pri Cirkovcah na d. p. Dopisniku „Slov. Gosp.“ odgovorjamo, da nam še ni srce v hlače padlo, kakor si je mislil, ker nas je spoznal, da tisti ki „Štajerca“ beremo, nismo svetniki. Kaj čudnega se nam pa vendar zdi, da imaš tako dobro pamet, da si se spomnil na morilca, kar se je že pred več leti zgodilo, a za klerikalno gnezdo si pa menda gluhi in kratkovidni, da ne veš kaj se pa v domačem kraju godi. Nam ni razlagat svetu in črni ljudje tukaj na Gorici oziroma v Cirkovcah, kaj se tukaj godi, pa hočeš ali nočeš moraš, posojilo se gverile veseli. Če se kateri dotičnik občuti žaljenega, naj se zahvali vašemu dopisniku, kateremu, tako veste. Še ni dolgo, je nekega posestnika in prejšnjega vodjo cirkovske šole sin zaradi neke malenkosti sosedu z železno lopato po glavi udaril, tako močno, da je dotični bil dalje časa nesposoben za delo. In drugi sin še celo cekmeštrov je zopet z neko železno štanglo sosedu napadel in ga udaril. Kakor se govori, se bosta imela oba pri mariborski sodniji zagovarjati. Morebiti bo pa kateri teh tam za svetnika spoznan? In spet se je govorilo, da je drugega cekmeštra sin še kot učenec, ki še morebiti šest resnic ne zna, iz šole grede svojega sošolca napadel in ga z nožem ranil. Ti dopisnik tega pa nič ne veš in ne vidiš in koliko je še več takih primerov klerikalne vzgoje; to pač smrdi. Drugokat pred svojim pragom pometajte in za tokrat Vam povemo: koliko nam boš posodili, toliko Vam bomo v obilni meri vrnili, in si zapomnite sledeči pregovor:

Kakšen je zvon, tak je glas,

Kakšen je les, tak je klin,

Kakšen je oča, tak je sin.

Nejezise.

Iz Črne na Koroškem. V nedeljo dne 20. septembra zvečer je prišlo v neki tukajšnji gostilni do razpora med našimi rudarskimi fanti in Lahi. Pri tem pa je bil eden naših fantov po imenu Josef Maurič strašno nesrečen, kajti neki Italijan je sprožil revolver in je vstrelil nesrečnega v trebuh. Ker se zdravnikom ni posrečilo njegovo stanje izboljšati, je nesrečnej v teku 5. dni umrl v grozljivih bolečinah. Vzroki takšnih tepežev, nesreč in umorov so krive večinoma slabe tovaršije. Orožniki so koj drugi dan Italijana prijeli in ga odvedli v zapor, kjer bo za svojo črno delo sprejel zasluženo kazen.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide in letos naš

„Štajerčev kmetski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bomo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z njim si zamore kmet izboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bomo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoji razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bomo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življenja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendar, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni

ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetski koledar“. Visokost cene ne bode občutno presegla lanske. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbožnejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čtivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimprej naročijo na

„Štajerčev kmetski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetski napredni koledar.

Naš kmetski položaj.

Prileten, pa še precej krepek kmet, ki si je pridobil s svojim gospodarstvom v teku mnogih let precejšnje premoženje, je rekel, ko se je razgovarjal o starih boljših časih, da so bile edino varčnost, zmernost in skromnost v potrebah uzrok, zakaj se je nekdaj še kaj prigospodarilo, sedaj pa, ko teh lepih lastnosti več ne poznamo, „se ne more prav nič več začeti“. Ne morem reči, da ne potrebuje oni, ki je varčen in zmeren, manje in ima zato manj stroškov, toda nekdanje razmere so se spremenile. Posebno denar se v sedanjih časih čez potrosi; če je dobil n. pr. pred petdesetimi leti kedo na deželi kako pismo, prišla je cela vas, da je videla to novost. Dandanes dobiva pisma že vsakdo. Prej se je reklo: „Micka, ali bi me hotela?“ Sedaj se razpošlje cel kup ljubavnih pisem in razglednic, predno pride nevesta v hišo. Prej se ni poznalo na deželi druge knjige, nego mašno, sedaj se berejo raznovrstni časopisi in še bolj različne knjige. Nekdaj ni poznal kmet tobaka, ali pa je kadil onega „po štiri“ v rusih „fajfah“, dandanes si natika že pastirče cigareto pod nos in celo ta ali ona „gospodična“, ki se suče okoli svinj, posnema že izprijen svet. Kako priprosto so se nosili še pred petdesetimi leti ljudje na deželi! Sedaj že ne znamo ob nedeljah, ali imamo opraviti z gospodinjo ali z dekle. V starih časih imelo je več vasi eno krmo, dandanes jo ima vsako najmanjše selo. Na kratko rečeno, to vse stane denar in z željo v stare čase „se tudi ne more prav nič začeti“, dokler se ne odstranijo priložnosti in skušnjave za zapravljanje denarja. Tega pa sploh nikdar več ne dočakamo in tudi če se prerokuje, da bo za par dni sodnji dan.

Da pa najbolj trpi v takih razmerah mali posestnik, to je očitno. Pomagati proti temu pa ne more ne jokanje ne stokanje in niti ne hrepenenje po starih časih. Tu je treba zastaviti kje druge oporo, če hočemo priti do boljšega stanja in sicer ravno tje, kamor nam je postavil naš vstvarnik mehke možgane, kjer je še mnogo prostora za boljše spoznavanje.

Marsikateri posestnik je že prej sprevidel, da nekdanje gospodarstvo ni za sedanje čase. S tem, da je vse skrbno opazoval, ter se o stvari razgovarjal ter čital kmetske knjige in časopise, prišel je do spoznanja, da je treba gospodarstvo menjati. Marsikdo je to tudi storil, ta v svojo korist, oni v svojo škodo. Med zadnjimi se nahajajo posebno oni, ki so mislili, da se zamore samo po knjigah kmetovati, tudi če ne poznajo danih razmer. Kdor je tega mnenja, izgubljen je že v naprej. Marsikdo je rekel kmetu, ki se ni koj poprijel novih nauk, da je neumen. Toda meni taka neumnost ugaja, ako je spojena s previdnostjo, kajti predno se česa lotim, moram stvar natančno preudariti in

jo pregledati od solčne in senčne strani. Izkušnje, ki so jih napravili sosedje, so mi včasih več vredne, nego tiskana pravila v debelih knjigah, katera sem morda celo napačno razumel. Seveda tepec, ki niso pristopni za noben nauk, tudi jaz ne maram.

Toraj „pravi“ razum je potreben, ako nočemo plačati za novotarje in izboljške preveč denarja. Vsaka šola „košta“, ali boljše je, da nas stane le malo ali pa nič. Pravi razum pa dobimo edino s tem, da se strokovno izobrazimo. Le strokovna izobrazba zamore pomagati malemu posestniku zopet na noge. Le kdor je strokovno izobražen, zamore brez skrbi rabiti zboljške pri kmetiji. Veče potrebe, ki jih je prouzročil sedanjí čas, zamorejo tekmovali le z večimi dohodki iz kmetije. Ti so pa odvisni v prvi vrsti od tega, kako razumi gospodar izkoristiti si skušnje, ki so se naredile na kmetskem polju. Temu ali onemu kmetu se ne more zato niti zameriti, ako se samo toži in zdihuje ter si ne zna pomagati. Ako bi se pa strokovno izobrazil, našel bi brez dvoma v kratkem pravo pot.

Kmetski sin, ki je izvršil kako kmetsko šolo, začne že predno je prevzel očetovo posestvo, z raznim zboljški, seveda, ako mu oče dovoli. Na ta način pride polagoma sam do prepričanja, da služi to in ono v korist posestva. On bere tudi v knjigah in časopisih s „pravim“ razumom in se uči še v mladosti vse temeljito prevdariti. On se ne zaupa zato slepih sredi.

Če hoče toraj kmet obstati in ne propasti, mora več pridelovati; da pa to doseže, se mora več učiti. Brez učenja ni dandanes nič in čudno se nam zdi, da se dobe še vedno ljudje, ki so nasprotnega mnenja. „Ako zna sin le brati, pisati in nekoliko računati, pa je že dobro“, sliši se pogostoma na deželi. Toliko doseže dandanes že vsakdo. Kdor je pa hotel postati trgovec, moral se je za svoj poklic še česa drugega učiti, ravno tako rokodelc, gozdar itd. Samo kmet zna že od rojstva zadosti in se mu ni treba še učiti. Prijazni čitatelj naj ne misli, da se hočem s tem delati norca iz kmetov. Nasprotno! Rad bi samo preprečil, da bi ga drugi ne imeli za norca. Zato ravnaj se kmetič po tem-le navetu:

Če hočeš, da Ti pojde boljše Tvoje gospodarstvo, V jeseni sina daj kmetski šoli v varstvo; Za stan njegov mu dali bodo tam pouk, Kako se čuvati je škode, zmot in muk.

Nik. Lex.

Plačilo katehetov.

„Allg. Bauernzeitung“ piše:

Gospodje kateheti tožijo opetovano o mali odškodnini sa verouk na kmetskih ljudskih šolah. Ali mnogo jih je, ki se znajo na čudni način pomagati pri zaračunavanju potnih pristojbin. Popolnoma po lastni volji se določa oddaljenost od farovaz do šole po celih, polovicah in desetih kilometrov. Nekateri vzamejo pri zaračunjenju poleg tega še oddaljeno, dolgo pot, katero sicer v resnici ne hodijo. Članom krajnih šolskih svetov je to gotovo znano. Vprašalo se je zamanj, kdo ima pravzaprav določati dolgost pota. Misliło bi se, da se bode plačnik za to brigal. Ali to se ne zgodi. Plačnik je šolska oblast. Ali pri okrajnem šolskem svetu sedi klerikalni uradnik, ki zna ravnati s to zadevo. On pusti katehetom prosto roko. Istinitost njih računov se hitro odobri. Red pa mora biti povsod in zato si predstavljamo davkoplačevalci stvar čisto drugače. To vendar ne gre, da bi kaplan ali župnik neopravičene katehetske pristojbine v žep vtaknil. Vestni kateheti bi morali sami zahtevati, da se oddaljenost potov natančno določi in to od krajnih šolskih svetov. Gre se tukaj za pravico na eni in za nepotrebnost krivico na drugi strani. Kmet plačuje danes gotovo dovolj davkov; istotako obrtnik. Zadnjič zvišane duhovniške plače čutijo državljan pri davkih prav občutno. Zato ne moremo ostati mirni, ako ravnajo posamezni kateheti krivično. Ja, ja, vera je v nevarnosti; ali pri komu v prvi vrsti? Prejšnje čase so duhovniki brez odškodnine z velikim veseljem in lepimi uspehi podučevali. Danes tega več ne najdemo. Čas je, da se stvar predrugači. Davkoplačevalci imajo pravico, da to zahtevajo. Poslanci, brigajte se za to stvar! Vsakemu svoje!